

Kolozsvári Hírlap

POLITIKAI NAPILAP

Kolozsvár

Irtá: Hatvany Lajos

Ott ülök a New-York előtt és szétnézek a nagy téren. És úgy magyarázom el az idegennek a tér minden egyes épületét, mintha Siena főterén ülnék, ahol minden kő csupa műemerk. Pedig tudom, hogy a kegyetlen stukk és a pesti köruti stíl megrontotta bizony Kolozsvárt is, alig hagyott érintetlenül a Bánffy-házon kívül egyet. A templom fala sem igen ékes. A Mátyás-szobrot is más szemmel nézem, mint tizenöt évvel ezelőtt, amikor tanulatlan szemmel először bámultam.

De nem is azt látom, amit látok. Hanem azt, amit hozzá érzek. S amit hozzá érzek, az nekem kiszépiíti Kolozsvárt szebbre, mint Páduát, Sienát, Weimart vagy Salzburgot. Ez föllekesít, ez megindít, ez megráz. Kétségbe vagyok esve, hogy az idegennek nem dobog a szive, ha velem együtt járja a kolozsvári utcát. Nézd. Ez a régi színház, Déryné színháza. És ebben a halk utcában, mint örökre elhalkult hangos histriók lelkeit, veri föl a visszhangot kongó lépésem. Az meg a Biassini-szálló, honét recsegő kúrttel a híres hajdani gyorskocsik futottak. Itt lakott Petőfi, mint fiatal házas. Végigjárom az avas-szagu szállót, betekintek jobbra-balra utazó ügynökök szobáiba, végignézek az udvaron a kocsi-színbe, ahol egykor a fogatok álltak. A ház fölött temető. Oda is betéved az utam. Mennyi ismerős csengésű név. Mintha barátok közt járnék. Aztán lesietek, a vár fala mellett visz el utam, régi kövekbe meglapult házak előtt. Bevésem formáikat, tünődöm a magyar életen, mely bennük kövült meg. Itt ez a Kolozsvári testvérek prágai szobrának mása, Sárkányölő György. Be kecses. Volt idő, mikor a magyar művészt küldött a cseheknek. Ez az új ház, no erre nem haragszom, ha új is, tudós Gyalui Farkas birodalma, a könyvtár. Nincs is ennek párja a kontinensen. Amerikában kitalált, legeslegújabb amerikus mód-szerek szerint rendezett köny-

vek erdeje. Oly praktikus, hogy a rengetegből pillanat alatt előteremtheted, amire szükség van. Büszke lehet rá a város.

Van egy múzeum is a városban, ugynevezett Erdélyi múzeum. Csupa agyagcserép, ahogy nagy tudományu Pósta Béla professzor kemencékből, kályhákból a cserepeket kiszedte. Hogy mi van ezen látnivaló? Nagyon egyszerű. Már t. i. annak, aki érti. Minden cserepen van egy virág, vagy valami egyéb fantasztikus díszítmény. Aki tud olvasni, kiolvashatja belőlük Erdélynek magyar történelmét. Még a török motívumok, messzi keletiek és elnyugatiasodtak, elmagyarosodtak itt. A Magyar Tudományos Akadémiának jószándéku, de oly semmitmondó írása helyett, melyet a pesti tudományos intézet, uszításban és türelmetlenségben kompromittált testületi mivoltának — s mellesleg kissé talán a házának is — rehabilitálása okából a világ akadémiáinak, félünk, hiába küldött szét, jobb volna talán, ha Pósta professzor szétküldené az agyagminták mását. Rajtuk ki lehet mutatni, hogy a székely elem miképp fojtotta el a dekoratív kifejezésben a törököt, meg a román. Nem erőszakkal, hanem talajadta, eredendő erejénél fogva.

Kolozsvár a magyarságé, a székelységé elvitathatlan édes tulajdon. Ha ugyan e szót, ma még a tulajdon fogalmi ingadozásának izgatott óráiban alkalmazni lehet.

Lehet. Csak épp hogy az állam tulajdona, mely ma már

nem összpontosul a szent korona feudális jelképében, szintén felszabadult a tulajdonnak rídíg és önző régi formái alól. A magyar élete Kolozsvárt általában Erdélyben nem jelentheti többé a magyarnak kényuri basáskodását. A magyarnak ezentul még tehetségbeli, műveltségi és gazdasági szupremáciáját sem szabad éreztetnie. A testvérnépfajoknak joguk van a maguk helyéhez a fényes napon, mely mindannyiunknak süt. Mert a háborúval eltemetett gentry- és mágnás-párt egynemely nagyjai nem akarták időben megérteni ezt az egyszerű polgári igazságot, azért nem lakolhat az egész nemzet.

Erdély románjai, ne szalaszszák el az alkalmat, amikor velünk, mellettünk fölemelt fővel állhatnak be a szabad emberek sorába. Ne feledjük el, bármit csinálnak is a köztársasági elnök-cárok és republikánus szultánok Párisban, nem a háború, hanem a lefegyverzés, nem a nemzeti elkülönítés, hanem a népek szövetségének ideje következik el. Amit Európa meg fog cselekedni nagyban, csináljuk meg kicsiben. Amit a testvérnéppel megalkudni hajlamos magyarság cselekszik, az a jövő. Amit a háborús csehek ma cselekesznek, az épp olyan anakronisztikus cselekvés, mint hajdani Tiszáé, vagy Vilmos császáré. Az is lesz a vége. Mert aki a kor szelleme ellen vét, azon a kor szelleme bosszút áll. Mi láttuk és mi tanultunk. Láttatok ti is! Mért nem tanultatok ti is?

Az erdélyi román delegáció befejezte tárgyalásait a román kormánnyal

Budapest, dec. 26.

Nagyszebenből jelentik: A „Dacia” távirati ügynökség jelenti: Az erdélyi román delegáció befejezte a román kormánnyal folytatott tárgyalásait. A delegáció különvonattal tegnap délután indult el Bukarestből és ma délelőtt érkezett meg Nagyszebenbe. Az erdélyi delegáció tárgyalásokat folytatott a román nemzeti bank igazgatóságával is és igyekeztek pénzügyi megállapodásokat létesíteni. A tárgyalásokon a román pénzügyminiszter is részt vett.

.....

Kik elnökölnek a béketárgyaláson

Budapest, dec. 26.

Genfből jelentik: A Matin szerint a béketárgyalásokon Foch tábornok mint Franciaország első katonai képviselője vesz részt és valószínű, hogy Lloyd Georgeval felváltva fogják a tárgyalásokat vezetni.

...

Tiltakozásunk a felvidéki demarkacionális vonal új megállapítása ellen

Budapest, dec. 26.

A karácsonyi ünnepek némi szünetet hoztak a politikai életbe. A miniszterelnök tegnap két napra Curgóra utazott. Tegnap délután a miniszterelnökségen tartottak bizalmas eszmecsere a kormány itt-hon levő tagjai és ez alkalmat szöbe került az üresedésben levő hadügyminiszteri és közoktatásügyi tárca betöltése. A tanácskozás azonban a kultusztárcára vonatkozólag eredménytelenek maradtak, mert az értekezlet a tárca betöltésére még nem talált megfelelő személyt. Hadügyminiszterre — hír szerint — Vas János dr.-t fogják kinevezni. Foglalkozott az értekezlet azzal a jegyzékkel, melyet Vix alezredes a felvidéki demarkacionális vonal új megállapítása tárgyában átnyújtott Károlynak az antant nevében. Elhatározta a kormány, hogy Berinkei igazságügyminiszter által megszövegezendő tiltakozó jegyzékben a fősúlyt az antant által kifejezett történelmi jog alapjára fogja fektetni.

...

A románok bevonulása Nagyszebenbe

Budapest, dec. 26.

Mosoiu tábornok vezérkarával tegnap bevonult Nagyszebenbe. Nagy ünneppéggel fogadták. A mai napon egy román ezred és néhány üteg vonult be a városba.

...

Román tiltakozás a szerb kormánynál

Budapest, dec. 26.

Nagyszebeni távirat szerint az erdélyi román kormányzó tanács a szerb kormánynál tiltakozott a bánáti románokkal szemben tanúsított ellenséges indulatu eljárás ellen. A bánáti szerb katonai hatóságok ugyanis számos román embert internáltak Szerbiába.

...

Posta és távirda rendszabályok a megszállott területen

Lupu, román kir. ügyész a következő közlemény leadására kérte fel táviratilag a „Kolozsvári Hirlap“-ot:

Tisztelettel értesítem a város közönségét, hogy a következő korlátozásokat léptetem életbe. Ajánlott és egyszerű levelek *kizárólag nyitottan* adandók postára. Uralványok szelvényére, valamint postai takarékpénztári befizetési lapok hátlapjaira közleményt írni nem szabad. Nem lehet közleményt írni a távirati utalványokban sem; a csomag és pénzeslevél forgalom biztonságát illetőleg szavatossági okokból további intézkedésig ezután is szünetel. Táviratok a táviratfeladási osztály mellett működő cenzura láttamozása mellett bárhova küldendők. A távbeszélőhálózatba való visszakapcsolás iránti kérelmek addig is, míg az egész helyi forgalom felvehető lesz, a városi tanács mellett működő összekötő tisztúrtnál nyújtandók be. A visszakapcsolásokat illetőleg megjegyzem, hogy a parancsnokság a kereskedelmi, ipari és egyéb közérdekeket

a legmesszebbmenő módon honorálni óhajtja.

Természetesen a helyi beszélgetések is cenzura alatt állanak. Interurbán-beszélgetések a meg nem szállott területekkel *egyelőre* szünetel. — A megszállott területeken azonban szintén cenzura mellett szabad beszélni. A parancsnokság egyébiránt különösen sürgős, indokolt esetekben a meg nem szállott területeken levő központokkal is engedélyez távbeszélgetéseket, de az engedélyért a postahivatal mellett működő román cenzura-bizottság teendőinek esetről-esetre Lupu román királyi őrnagy urhoz kell fordulni és kizárólag közérdekű vagy halaszthatatlan családi ügyben (pl. haláleset, stb.). Az érkezett posta ezután is cenzura alá vonatik, de minden intézkedés megtörtént, hogy a cenzurázás olyképpen történjék, hogy az anyag (az ujságok is) legkésőbb az érkezést követő reggel kézbesíthető legyen.

Lupu,

román kir. őrnagy.

Az utazás szabadsága az egész vonalon biztosítva van

Gerescu tábornok tárgyalásai a főkormánybiztossággal

Karácsony első napján délelőtt 10 órakor Vince Sándor dr., a kormányzótanács alelnöke a román Nemzeti Tanács hivatalos helyiségében megjelent Gerescu tábornok, brigádaparancsnok előtt. Az alelnök Kertész Jenő dr. kormányzótanács-tag, Russ György szociáldemokrata párttitkár és Rusz János munkástanács-tag társaságában ment fel a tábornokhoz.

Vince Sándor dr. kérte a tábornokot, hogy a munkásmozgalom szakszervezeti és politikai gyűléseit engedélyezze. Kérte továbbá, hogy a munkásothonnak és a munkáskórháznak Hunyadi-téri laktanyába való beköltözését ne akadályozza meg. Bejelentette többek között, hogy több panaszos jelentés szerint a román gárda és a reguláris csapat katonái letépi a polgárok nemzetiszínű és a munkások piroszínű kokárdáit.

Gerescu tábornok kijelentette, hogy értesülése szerint a szociáldemokrata párt a román hadsereg ellen izgatott. Az ilyen izgatást a legerélyesebben el fogja nyomni.

Nyilvános gyűlések tartását nem engedélyezi, nincsen kifogása azonban az ellen, ha a szakszervezeti vezetőségek megtartják a maguk üléseit, de mindenkor egy román nemzeti tanács-tag és egy román katonatiszt jelenlétében.

A munkáskórházra vonatkozólag kijelentette, hogy dr. Vince

Sándorral együtt hajlandó végigjárni a kaszárnyát és ha módja lesz rá, a kaszárnyát a munkásokra át fogja engedni.

A jelvények és kokárdák tiszteltben tartására vonatkozólag pedig megígérte, hogy csapatait a megfelelő eljárásra és magatartásra utasítani fogja.

A megszállott területeken való utazás szabadságáról Gerescu tábornok azt közölte, hogy

az utazás úgy Erdélyből kifelé, mint Erdély belsejében teljesen szabad lesz.

Annak ellenére, hogy egy kiragasztott plakát más intézkedést tartalmaz, az utazás ilyen szabadságáról a pályaudvari parancsnokságnak értesítés adatott.

Több közrendészeti kérdés megbeszélése után a tábornok ismételtén is kijelentette, hogy célja a rendet fentartani és az élet rendjének nyugodt menetét biztosítani.

Diener-Dénes József megvált a külügyminiszteriumtól

Budapest, dec. 26.

Diener-Dénes József külügyi állami titkár, aki jelenleg Károlyi Mihály helyett a külügyminiszteriumot vezeti, mint a Pester Lloyd értesül, a legközelebbi napokban megvált hivatalától és külön megbízással külföldre megy.

Neculcea tábornok intézkedései a város rendjéért

Neculcea tábornok a következő rendeletet adta ki:

1. A román kir. hadsereg csapatai az állami rend, élet- és vagyonbiztonság helyreállítása végett az antant-hatalmak rendeletéből Kolozsvár városát a mai napon megszállták. A mai naptól kezdve a megszállott területekre nézve a kivételes ostromállapotot elrendelem.

2. Felhívom tehát a város polgárságát, hogy eme állapotnak megfelelő magatartást tanúsítson, nehogy kénytelenítve legyek ezen kivételes intézkedések szigorú alkalmazását igénybe venni. Minden ember lásson foglalkozása után és kerüljön mindennemű zavar-okozásokat, hogy a hatóságok és ember-társaik nyugodtan tovább dolgozhassanak. A rendzavarók azonnal internáltatni fognak.

3. Az összes állami, közigazgatási, községi és egyéb hivatalok működésüket az eddigi törvények és szabályok szerint a meglévő közlegeikkel fogják folytatni. A román katonai hatóságok részéről az egyes hatóságok mellé összekötő tisztek lesznek kirendelve.

4. Mindennemű fegyver (katonai fegyver, gépfegyver, revolver, vadászfegyver, lőszer és kézibombák) ezen zendelet keltétől számított három napon belül a községi előjáróságnál beszolgáltatandó. Mindennemű fegyver viselése a katonai parancsnokság engedélye nélkül tiltva van. Büntetetténi fog az is, aki, habár tudomással bír arról, hogy valaki fegyverét nem szolgáltatotta be és ezt a katonai hatóságnak be nem jelenti.

5. Nyilvános gyűlések, egyesületek, csoportosulások tiltva vannak.

6. Az utcán való járkálás 3 (három) személynél nagyobb csoportokban tiltva van. Valamint tilos a város lakosságának este 11¹/₂ (23¹/₂) órától napkeltéig az utcákon tartózkodni.

7. Szeszkes italok a fogyasztóközönségnek kismértékben kiszolgáltathatók éttermekben, kávéházakban és korcsmákban; az ezzel való visszaélést a helyiség tulajdonosa a fogyasztóval egyenlően felelős.

8. A színházak és egyéb mulatók folytathatják előadásukat, feltéve, hogy az előadások tárgya ne legyen sértő a megszálló csapatok és állammal szemben ne legyen lázító hatása. Az előadások 11 (23) óráig befejezendők.

9. Az osztrák-magyar hadsereg leszerelése folytán visszamaradt mindennemű katonai felszerelés, marhák, lovak, tehének, ruhaneműek (bakkancs, köpeny, ing, stb.) és a polgári személyek által elsajátítottakra elrendelem, hogy azokat 4 napon belül a legközelebbi katonai hatóságoknak szolgáltatassák be. Az ezen rendelet nem teljesítése

lopásnak lesz nyilvánítva, mely fölött a román katonai hadbíróság fog ítélni. A polgári személyek felhivatnak az osztrák-magyar hadseregtől visszamaradt s az egyes személyeknél eldugott ilyenemű tárgyakat, valamint jogtalan tulajdonosait feljelenteni.

10. Az osztrák-magyar hadsereg által visszamaradt barakok szétbontása és elhordása tiltva van.

11. A megszállott területekről Budapest irányában csak a katonai hatóságok által kiállított engedély alapján lehet utazni.

12. A katonai hatóságnak jogában áll a sajtót, mindennemű hirdetményt, bel- és külföldi levelezést, valamint telefonbeszélgetést cenzurálni, ennél fogva minden nyomdatulajdonos köteles bárminemű nyomtatvány kefélynyomatát a cenzurahivatalnak beszolgáltatni, cenzura jóváhagyása nélkül a nyomda semminemű nyomtatványt ki nem adhat.

13. Minden tetteleges vagy illetlen fellépés a megszálló hadsereggel szemben a legszigorubb megtorlást vonja maga után. Az összes kifüggesztett hirdetmények rendelkezései nemcsak szigoruan betartandók, hanem azok a kifüggesztett helyen sértetlenül meghagyandók. A plakát leszakítóit a fenti parancsnokság elfogatja s internálja. — A megszálló hadsereg egyes tagjainak vagy járőreinek sértegetése a sértegetők azonnali elfogatását s haditörvényszék elé való állításukat eredményezné.

14. Minden oly hirdetménynek, vagy más röpiratnak terjesztése, melynek tartalma a kedélyeket izgatná: tilos. Az ezen tilalom ellen vétők, valamint a rém- és álhíreket terjesztő egyének felett a román hadsereg parancsnoksága haditörvényszék útján ítélik.

15. Semminemű rekvirálás, házkutatás vagy lakásfoglalás meghatalmazás nélkül nem eszközölhető. Amennyiben e téren valamely kihágás előfordulna, úgy ez az illető neve és beosztása megtudakolása után a rendőrfőkapitányságnál bejelentendő.

16. Bármely a román hadsereg által történendő sorozásra vagy internálásra szóló hír csak rosszindulatú rémhír. Ezek tehát olyanoknak tekintendők. Esetleges internálás csakis a megszálló hadsereg érdekei és intézkedései ellen irányuló magatartás esetén történik. Ilyen hírek terjesztői ugyancsak a haditörvényszék útján lesznek elítélve.

17. A megszálló parancsnokság a dologtalan egyéneket meg nem tűri, igyekezzen mindenki sürgösen tisztességes foglalkozás és keresetre szert tenni, forduljon a városi munkaközvetítő hivatalhoz, mert a járőrök összefogdossák a dologtalan és munkakerülő egyéneket s kény-

szermunkára alkalmazták, esetleg elszállítják.

18. Mindazok, akik Kolozsvárt állandó tartózkodási lakhellyel nem rendelkeznek, kötelesek három napon belül rendes tartózkodási helyükre utazni. Kivételt képeznek azon közösségek lakói, amelyek a román hadsereg által megszállva nincsenek.

19. Minden polgári és katonai hatóság köteles ezen rendeletet végrehajtani és az ez ellen vétőket feljelenteni, hogy a statáriális törvény értelmében megbüntessenek.

Rablóbandák garázdálkodása

*

Kirabolják a nyaralókat

(Saját tud.) Kolozsvár környékén napok óta a legnagyobb garázdálkodás folyik. A környékbéli falvak lakói kihasználják a mai állapotot s a város szélén levő szőlőhegyek villáit fosztogatják. Ez a baj sürgős és erélyes orvoslást kíván.

Tegnap délután végig sétáltunk ezeken a szép és kellemes nyaralóhelyeken s a legnagyobb megdöbbenéssel néztük az elénk táruló pusztulást. A Szentgyörgy-hegyen levő szőlőkben feltörték a nyári lakásokat és elhordták minden elvihetőt. A szobák üresen állnak, butor sehol sincs, a leggondosabban elrejtett szerszámokat is előkeresték s magukkal vitték. A kedves kis nyaralók ott állanak árván, kiraboltnak. Egy-egy helyen azonban nem elégedtek meg ezzel, hanem még fel is gyújtották az épületet s a lombtalan fekete fák között égnek meredve maradtak a kormos, üszkös talak.

Ezeknek az elvetemült betörőbandáknak nem elég, ha miudenét ellopják egy-egy családnak, de még a házat is felgyújtják, hogy fáradságos munkájának keservesen elért gyümölcsét se élvezhesse.

Ezekhez hasonló kép fogadott a Békásban is. Az egyik nyaralóban, amit nem tudtak elvinni, fejszével apró darabokra faragtak mindent. Az ajtókat összehasították, az ablakokat lefeszítették még a padló deszkáit is felvagták.

Pusztításnak a nyoma mindenütt. A Békás egyik legcsinosabb nyaralójában még az ablakfákat is lefaragták, a falakat nagy helyen leomlasztották és az erkélyen levő oszlopokat fejszével elvagták. A nyári konyha oszlopait pedig kettéfűrészelték.

A rengeteg pusztítás és kár mellett a kert-tulajdonosok még meg-

nyugodnának, ha tudnák, hogy több kárt nem fognak okozni a kertekben. De — sajnos — már a gyümölcsfákat sem kimélik és könyörtelenül kivágják.

A rablók nagy csoportokban jönnek be a szőlőhegybe s közös erővel végzik el munkájukat. Tegnap mi is megfigyelhettük távolról

egy ilyen csapat elvonulását Felek község irányában.

Ugyanígy szedik szét a Házson-gárd félreeső házait és a tisztviselőtelepnél levő barakokat is.

A fentebb leírt sajnálatos tényeket a rendőrkapitány ur figyelmébe ajánljuk s várjuk legsürgősebb és legerélyesebb intézkedéseit.

Nagyváradot is megszállják a románok

Nagyvárad, dec. 26.

Az itteni román Nemzeti Tanács biztosra veszi, hogy néhány napon belül a román csapatok megszállják Nagyváradot. Ez okból a nagyváradai román Nemzeti Tanács bizottságot küld ki, amely a magyar hatóságok vezetőivel megállapodik a fogadtatás módozatai felől. Hir szerint a posta átvételére már történtek is lépések, amennyiben a nagyszebeni kormány felszólította a nagyváradai postaigazgatóságot, hogy küldjön megbízottakat Nagyszebenbe, akivel az átadásról tárgyalhasson. A postaigazgató a kormányhoz fordult utasítás végett.

A román csapatok Erdélyt csak ideiglenesen szállják meg

Budapest, dec. 26.

A magyar fegyverszüneti bizottság hivatalos értesítést kapott, hogy a román csapatok parancsnokságát felhatalmazta a demarkacionális vonal átlépésére. Az átirat kifejezetten hangsúlyozza, hogy az alább felsorolt városok megszállása csak ideiglenes.

A román csapatoknak joguk van ideiglenesen megszállani a következő városokat: *Kolozsvár, Dés, Szatmár, Nagyvárad, Nagybánya, Arad, Máriaradna, Margitta és Máramarossziget.*

A Politikai Híradó értesülése szerint a kormánynak e kérdésben az az álláspontja, mivel a románok csak ideiglenesen szállják meg ezeket a városokat, minden tekintetben kötelesek betartani a belgrádi fegyverszüneti szerződés feltételeit. A közigazgatás tehát a magyar hatóság kezében kell hogy maradjon, a rend fentartásáról is a magyar hatóságok gondoskodnak.

A megszállott Kolozsvár krónikása

Bucusu a fegyvertől

A román hadsereg megszállásának első napján megható jelenet történt a fő kormánybiztosságnál. Elteszük e jelenetet legszebb emlékeink közé, például annak, hogy hogyan érez és gondolkodik az igazi magyar ember.

Beállit a fő kormánybiztosságra egy kecskeméti közlegény és elpanaszolja, hogy mi lesz most vele, neki le kell fegyverezni.

— Öt éven keresztül viseltem ezt a fegyvert. Jóban-rosszban velem volt. Öt országban egyetlen kísérőm. És most azt kívánják tőlem, hogy adjam oda. Én bizony nem adom soha. Inkább itt lőjjenek agyon.

Hiába kérlelte a kecskeméti ka-

tonát Apáthy fő kormánybiztos, Fényes László, dr. Rónai, dr. Janovics, a katona — öszbecsavarodott, magyar népfelkelő — a melléhez szoritotta a fegyvert és nem mozdult.

A végén Fényes László szólalt meg.

— Ismersz-e engem. — Én vagyok Fényes László.

— Hogy ne ismerném a nagyságos urat. Fényes Lászlót. Mindnyájan szeretjük, bizunk benne, mert igazságos és szereti a népet.

— Hát akkor add ide a fegyvert nekem, — kérlette a kormánybiztos. Csak nekem add ide, hiszen láthatod, hogy a javadat akarom.

— Nem adom én még Fényes Lászlónak sem oda. Ha tudnám, hogy a nagyságos urnál maradna, akkor igen. De a nagyságos urtól

is elveszik és vége az én drága, jó fegyveremnek.

— Már-már nagy busan vette a népfelkelő az öreg Manlichert és menni készült. Fényes László elővette minden rábeszélő képességét és végén is megtört a katona.

— Jól van hát, oda adom a fegyvert, de engedje meg a nagyságos ur, hogy elbucsuzzak tőle.

Most következett a legszebb emberi jelenet, mely könnyekre indított mindenkit. A kecskeméti földműves a szék támlájához oda támasztotta a puskát és meghitt, elcsukló szavakat sugott neki. Megsimogatta a fegyvertusát, a szíjját, még egyszer rajta fektette a kezét, megcsókolta a hideg csót, ráborult a székre és keservesen zokogott. És mintha a szívét hagyta volna el, vissza-vissza nézve, otthagya Apáthy fő kormánybiztos szobáját.

Joffre Szalonikibe megy

Budapest, dec. 26.

Nagyszebenből jelentik: A Dacia távirati ügynökség jelenti: Joffre tábornagy holnapután Szalonikibe utazik, ahol erősen készülnek fogadtatására. A tábornagy innen Szófiába, majd Bukarestbe utazik.

Hírek

— Szénszállítmány érkezett Kolozsvárra. Tegnap 13 vagon szén érkezett Kolozsvárra. Ebből a szállítmányból elsősorban a klinikák szükségletét elégítik ki s a többit a közüzemek között osztják szét.

— Panaszokat Gerescu tábornokhoz kell intézni. Gerescu tábornok kijelentette, hogy bármilyen panasszal fordulnak hozzá, minden kérelmet igyekszik orvosolni. Megígérte, hogy a városban cirkáló járőrökhöz polgári népbiztosokat és magyar nemzetőrt is kérnek, hogy minden járőr úgy legyen összeállítva, amint azt Neculcea tábornok a városházi értekezleten ígérte.

— Elmaradt előadás. Dr. Kecskeméthy István teológiai tanár ma délutánra hirdetett előadása elháríthatlan akadályok miatt elmarad.

— A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének nagygyűlése. Budapestről telefonálja tudósítónk: Két napon keresztül tartó, izgalmas vitákkal telt közgyűlést tartott karácsony két napján a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége Major József miniszteri biztos elnöklésével. A megtartott közgyűlésnek anyaga a régi rezsim bűneinek fel-

Karácsonyi ajándékot **Fischernél** leszállított árakban kaphat: Kolozsvárt, Mátyás király-tér 13. szám.

sorolása volt, amely ugyanakkor, amikor 600.000 korona vagyont gyűjtött össze, nyomorgó hirlapíróknak 10 koronás segélyeket nyújtott, sőt egy esetben egy háboruban rokkanttá vált újságírónak *kolduló levelet* adott. Emiatt a szövetség kimondta, hogy Szávai Gyulát az egyesületből kizárja és az elkövetett szabálytalanságok miatt büntető feljelentést tesz ellene. Kimondták, hogy *csatlakoznak a Budapesti Újságírók Egyesületéhez*. A határozatot nagy küldöttség vitte el Márkus Miksához, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnökéhez. Tehát a VHOSz. fuzionált a BUE-vel, amelynek ezentúl *Magyarországi Újságírók Egyesülete* lesz a címe.

— **Liftszerencsétlenség az Első Magyar Általános palotában.** Tegnap reggel borzalmas szerencsétlenség történt az Első Magyar Általános Biztosítótársaság Egyetem-utca 1. sz. alatt levő palotájában. Domokos Jánosné viceházmesterné reggel 1/8 órakor fát akart a teherlifttel felszállítani az emeletre. Domokosné egy 16 éves leányával volt a pincében és vele együtt helyezte el a fát a liftbe. A leány elhelyezkedett a liftbe s mielőtt az anyja belépett volna, a lift megindult. A szerencsétlen asszony a mozgásban levő liftre fel akart kapaszkodni, ez azonban nem sikerült neki, kiesett a liftből s a lift és a fal közé szorult. A felfelé haladó lift összelapította a szerencsétlen asszony fejét, aki elerőtelenedett testtel, holtan lezuhant a liftaknába.

— **A földmunkások nagygyűlése.** Budapestről telefonozza tudósítónk: A magyarországi földmunkások és kiscgazdák országos szövetsége tegnap nagygyűlést tartott, amelyen foglalkoztak a földbirtok reform javaslatával. Nyisztor György elnöki megnyitása után Bokányi Dezső hangoztatta, hogy a cél a szociálista állam megteremtése. Többek hozzászólása után Csizmadia ismertette a szociáldemokrata párt reformjavaslatát. A pártjavaslatot pontonként felolvasta, amely 15 pontból áll és ezt elfogadták változtatás nélkül. A köztisztviselők szövetsége nevében Martinovics Imre emlékiratot nyújtott át Buza Barnának, amelyben a köztisztviselők kertgazdasági célra megfelelő területet kértek a minisztertől, aki kijelentette, hogy a kérést tanulmányozni fogja.

— **Kisebb visszaélések.** A tegnapi nap folyamán mintegy 30—40 feljelentés érkezett a magyar fő-kormánybiztossághoz apróbb visszaélésekről, melyet román gárdisták követtek el. A fő-kormánybiztos áttette a jelentéseket Neculcea tábornokhoz és kérte, hogy hasson oda, miszerint rekvirálások, kincstári tárgyak átkutatása a nappali órákban és csakis engedéllyel történhessenek. Neculcea tábornok határozott ígéretet tett, hogy minden erőszakos fellépéset a katonaságnak megtilorolja, mert a román hadsereg a rend és nyugalom jelszavával jött ide és e jelszónak akar érvényt szerezni a városban.

x Egy 43-as uj férfi-cipő és egy átmeneti felöltő eladó. Megtekinthető d. u. 2—3-ig Deák Ferenc-u. 31. szám, 3. ajtó.

— **Karácsonyi ünnep a Napközi Otthonban.** Vasárnap délután 3 órakor volt karácsonyfa-gyújtás az „Erdélyrészi Gyermekkéri” egyesület Monostori-ut 97. szám alatti Napközi Otthonában. Az Otthon lelkes vezetője, báró Huszár Margit, Nemes grófnő közreműködésével több mint 100 szegény gyermeket látott el ruhaneművel, kaláccsal és édességgel egy szép, ötletes és a picinyek szájából a nagyszámban megjelent közönség minden tagjára különös hatást gyakorolt aktuális kis műsor eljátszása után. A jótékony adományokban részesített gyermekek nem győzték hálálkodásukat kifejezni a fáradhatatlan bárónőnek. — A Napközi Otthon vezetősége élén dr. Boér Elek egy. tanár, ügyvezető alelnökkel szintén jelen volt az ünnepélyen. Az egyesület, Pap-, Petőfi- és utcai otthonaiban, amelyek ugyan-csak a bárónő vezetése alatt állnak, hétfőn délután 3 órakor volt karácsonyi ünnep.

— **A hatósági éttermek megnyitása.** A közérlemezési ügyosztály értesíti az érdekelteket, hogy január hó 1-én két hatósági éttermet nyit meg, Deák Ferenc-utca 16. szám alatt (Kolozsvári Kaszinó helyiségében) a köz- és magántisztviselőknek, Ferencz József-ut 67. szám alatt (a Budapest kávéház helyiségében) az ipari munkásoknak és tisztviselőknek. Napi ebéd, vacsora 6 kor. 50 fillér, külön ebéd 4 kor., vacsora 2 kor. 50 fill. Az étkezési jegyek hetenként előzetesen váltandók ki a közérlemezési ügyosztálynál déliótt 9—1 óráig (Farkas-utca 4. sz., I. em.). Az első csonka héten, mely tart január 1-étől (szerdától) január 5-ig (vasárnapig), csak azok étkezhetnek, kik jegyeiket legkésőbb folyó hó 31-én délelőttig a fent megjelölt helyen kiváltják. A menü hetenként 5 napon ebédre leves, főzelék, sült; két napon leves, főzelék, sült és tészta, vacsora mindennap husnemű, megjegyve azt, hogy minden egyes étkező a jegyeinek érintetlenül hagyása mellett ugy ebédre, mint vacsorára 10 dkg. kenyeret kap. Amennyiben az itt megjelölt két étterem nem volna elegendő, a közérlemezési ügyosztály pár napon belül még két éttermet állít fel.

x **Verszegény, sápadt, betegségből lábadozó egyéneknek** nélkülözhetetlen a dr. Biró-féle CHINA VASBOR valódi tokajival. Előkelő orvosok melegen ajánlják. — Egy üveg ára 8 korona. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Kolozsvár Mátyás kir.-tér 6. 3

x **Arany gyűrűk 20 koronától, gyémánt és brilláns gyűrűk stb. ékszerék 60 koronától** kezdve kaphatók: **DOBÓ ALBERT** elismert elsőrendű ékszerüzletében Kolozsvár, Mátyás király-tér (Plébánia épület). Telefon 842. szám.

x **Gr. Csáky Györgynek** „A válság megoldása” című szenzációs röpirata, mely a főkérdésen kívül a wilsoni népjogelv helyes értelmezését tárgyalja, minden könyvkereskedésben és tőzsdében kapható.

x **Fürdőszobába való 3—4 méteres gummiszőnyeg** eladó. Cím a kiadóban.

x A legideálisabb arcfinomító a **Borostyán krém**; rövid idő alatt eltünteti a szeplőt, májfoltot. Kapható: *Flohr* gyógyszerár, Ferencz József-ut.

x **Az összes újonnan megjelent szépirodalmi, valamint orvosi és jogi tankönyvek, compendiumok, művészi kivitelű képes lapok, papiros áruk** dus választékban kaphatók *Keszey Albert* könyvkereskedésében Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. szám. (Egyetem-utca sarok). Telefon 865.

x **Orvostanhallgató** január 1-re, lehetőleg fűtéssel, butorozott szobát keres. Cím a kiadóba.

x **Karácsonyi ajándéknak** alkalmas ifjúsági iratok és díszművek nagy választékban kaphatók „*Az Est*” hirlapiroda és könyvkereskedésében Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 11. (Bejárat a Széputcai oldalon.) Telefon szám 7-86.

x **Izraelita uri leány** uri családnál teljes ellátást keres. Leveleket ármegjelöléssel „Január 1” jeligére a kiadóba kérek.

x **Kihordó asszonyokat magas fizetéssel felvesszünk.**

x **Kifutó fiu magas fizetéssel azonnal felvétetik a kiadói hivatalban.**

x **Vasalónó kerestetik.** Cím a kiadóban.

x **Egy íróasztal eladó.** Értekezhetni Egyetem-utca 3. sz.

Színház Művészet

Heti műsor

Péntek d. u. 3 órakor: *Vengerkák.* (Mérésékelt helyárrakkal.)

Péntek este 7 órakor: *Tul a nagy Kri-vánon.* (15-ödször. — Bérletszűnet XXXIX. sz. C.)

Szombat d. u. 3 órakor: *Médi.* (A „Három a kislány” folytatása. Mérsékelt helyárrakkal.)

Szombat este 7 órakor: *Troubadour.* (Bérlet 75. sz. C. Előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

Vasárnap d. u. 3 órakor: *Hejehuja báró.* (Operette-újdonság, 11-edszer. — Rendés helyárrakkal. Elővételi díj nélkül.)

Vasárnap este 7 órakor: *Csárdáskirálynő.* (56-ödször. Bérletszűnet XL. sz. D.)

KÖZGAZDASÁG

Egy korona: 50 bani. Neculcea tábornok Protopopescu alezredes hirdetmény útján közzé teszik, hogy a koronának kurzusa 50 bani, tehát egy lei 2 korona.

Megszűnt az ingatlanforgalom. Az adás-vétel az ingatlanokra általában véve megcsappant. Kolozsvár, ahol a múlt hetekben még 20—30 ingatlant adtak el egy héten, most egyetlenegy sem adtak el. Budapestről érkezett jelentések szerint az ingatlan forgalma meglehetősen nagy és az ingatlanok értéke jelentékenyen alászállott.

„Négy millió értékű bort loptak el”. A Kolozsvári Hirlap december 25-iki számában „4 millió korona értékű bort loptak el” cím alatt egy hír jelent meg, melyben a többek között az foglaltatik, hogy az Erdélyi Pince-Egylet és a körülötte levő raktárak kifosztásával

kapcsolatosan a Népbank Részvénytársaság kára is megközelíti a 3 millió koronát. A hír tévedésen alapszik, mert a kifosztott raktárban a Népbanknak bora, vagy egyéb áruja nem volt és így a kifosztás következtében kár nem is érthette. A Népbank ugyanis a Markovits Testvérek nagyváradi dugsgazdag cégnek a Magyar Bank raktárában elhelyezett boraira nyújtott bizonyos hitelt, mely azonban, eltekintve attól, hogy a hitel a cég egyéb vagyonával is nyújtott biztosítékkal teljesen fedezve van s a borok jelentékeny része is megkerült, végösszegében alig jelent 140—150.000 korona érdekeltséget. A Népbanknak sem bora, sem másféle áruja nem volt és nincs.

NYILTTÉR

Értesítés

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az *Európa-kávéházat* megvettem és a mai napon megnyitottam.

Szíves pártfogást kérek
Kassai Károly.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő: Dr. SEBESTYÉN JÓZSEF.
Laptulajdonos: Kolozsvári Hirlap R.-T.
Kiadja: Kolozsvári Hirlap Részvénytársaság

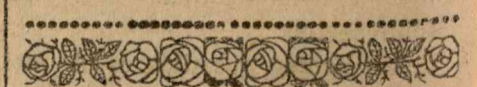
Kalmár Áruforgalmi R.-T.

Fűszerek, festékek, rövidáruk nagybani és kicsinybani árusítása. Több gyártmányu ruhafesték levelekben, valamint szabadon is. Mész, gipsz, budai föld, cement, meszelő, ecset és kefék állandó nagy raktára. — Villanykörték stb.

Kolozsvár, Deák F.-u. 42. sz.
Fiók-üzlet: Csertörő-u. 56.

Eladó két ló,
1 sárga és 1 fekete,
hintó és lószerszám. —
Megtekinthető ma délután 2—3 óra között a Rudolf-ut 17. szám alatt.

Hirlap-
elárusítókat
felvesz
e lap kiadóhivatala
Egyetem-utca 3. sz.